

De strijd tegen invasieve exoten

Invasieve exoten -planten en dieren die hier niet van nature voorkomen, maar zich agressief weten te vestigen- moeten volgens Europese regels worden bestreden en indien mogelijk uitgeroeid. Die verplichting is er voor het "voorkomen en beheersen van schade aan biodiversiteit en ecosysteem-diensten". In ons land ontwikkelt de Voedsel en Warenautoriteit NVWA daartoe plannen op basis van risicobeoordeling per soort.

In 2016 is een lijst opgesteld met 37 te bestrijden soorten, zoals bijvoorbeeld Roodwangschildpad en Grijs Eekhoorn. Die schildpad vormt hier geen bedreiging (het is te koud), maar de Grijs Eekhoorn wel degelijk. Die concurreert de inheemse Rode Eekhoorn weg uit het bos. De Grijs Eekhoorn wordt al jaren met succes bestreden en komt nog maar sporadisch voor. Er is geen complete populatie meer.

Afgelopen augustus 2017 is er een twaalftal soorten toegevoegd. Opmerkelijk voor ons land zijn Nijlgans, Muskusrat, Reuzenbalsemien en Reuzenbereklaauw. Het verschilt per soort waarom deze is aangewezen als 'te bestrijden'. De Reuzenbereklaauw is bijvoorbeeld een soort die niet alleen grote oppervlakken volledig bedekt en andere planten verstikt, maar hij veroorzaakt ook brandwonden bij aanraking vooral in combinatie met zonlicht.

Te verwijderen: Reuzenbalsemien in de bosrand in Groenekan

De verplichting houdt in, dat er wordt opgelet waar de dieren of planten voorkomen en of ze dan een populatie vormen en zich voortplanten ("surveillance"). De exoten moeten vervolgens geëlimineerd worden of, als dat niet mogelijk is, effectief beheerd. Er is een verbod op handel, vervoer, uitzetten of in bezit hebben. In de tuin mag je deze exotische planten nog wel hebben staan, maar er mag zich geen zaad in de omgeving verspreiden. Afknippen, maaien of uittrekken dus voordat de plant is uitgebloeid. Voor dieren in dierentuinen en kinderboerderijen geldt ook een uitzondering, mits de dieren zich niet kunnen voortplanten.

In de gemeenteraad van De Bilt zijn al vragen gesteld over welke maatregelen er hier worden getroffen. De NVWA ontwikkelt samen met andere deskundigen plannen hoe dat het beste kan worden aangepakt voor de 12 recent aangewezen soorten en welke prioriteiten er gesteld moeten worden.

De Japanse Duizendknoop staat niet op de Europese lijst, maar is een bekende lastpost met zijn taai wortelstokken en snelle groei. In Engeland worden huizen niet verkocht als die plant in de tuin staat, omdat hij rioleringen en fundamente kan 'doorboren'. Ook asfalt kan scheuren. De bestrijding is erg arbeidsintensief: elke 2 weken afmaaien, afdekken met stevig plastic of toch maar glyphosaat (roundup) sproeien. Dat is echter niet wenselijk vanwege het milieu! Een boer in Renkum ontdekte dat zijn varkens goede bestrijders zijn: die houden wel van de rabarberachtige stengels en wortels en vreten de planten weg. Er lopen nu enkele experimenten met deze scharrelvarkens (Bonte Bentheimers).